

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ управління
Державної служби якості освіти у
Тернопільській області
Big 13.09.2023 № 01-10/19

ПРОГРАМА

регіонального моніторингу щодо якості організації безпечного освітнього простору в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти Тернопільської області

I Загальні положення

Освітній процес в умовах дії правового режиму воєнного стану зазнає суттєвих змін, оскільки значної актуальності набувають питання щодо створення та забезпечення функціонування безпечного простору та освітнього середовища для перебування учнів і працівників. Зважаючи на вимоги статті 57-1 Закону України «Про освіту», Концепції безпеки закладів освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 301-р, гарантування безпечних умов для учнів та працівників є першочерговим завданням засновників і керівників шкіл, зокрема щодо забезпечення облаштування укриттів, запасних виходів, налагодження системи інформування та оповіщення учасників освітнього процесу, проведення спільних заходів із залученням ДСНС, розроблення шляхів евакуації, алгоритмів дій працівників та учнів закладів освіти під час евакуації, організації та проведення тренувань учнів та працівників щодо правил поведінки під час повітряних тривог, евакуації, перебування у сховищі/укритті. Крім того, згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України, Державної служби якості освіти України, актуальними аспектами роботи закладів освіти є забезпечення проходження педагогічним працівниками навчань з надання першої невідкладної допомоги, перегляд антибулінгових політик, розроблення адаптаційних заходів для учнів, особливо з числа внутрішньо переміщених осіб.

Про необхідність продовження моніторингу за станом функціонування безпечного освітнього простору свідчать, зокрема, результати констатувального етапу, проведеного управлінням Державної служби якості освіти у Тернопільській області у співпраці з фахівцями Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області впродовж травня – червня 2023 року. В ході зазначеного дослідження виявлено ряд питань, які потребують подальшого вивчення, а саме:

- частка закладів освіти, у яких облаштовані укриття достатньої місткості для забезпечення очної форми організації освітнього процесу;
- динаміка частки учасників освітнього процесу, незадоволених температурним режимом, станом освітлення в укриттях;
- стан забезпечення умов щодо доступності укриттів для маломобільних груп населення;

- наявність можливостей щодо проведення навчальних занять під час перебування в укриттях, зокрема наявність необхідних меблів та обладнання, доступу в укриттях до мережі Інтернет;

- періодичність проведення оглядів приміщень, території, спортивних майданчиків у закладах освіти на предмет дотримання вимог безпечного освітнього середовища;

- стан забезпечення охорони в закладах освіти та функціонування систем оповіщення;

- наявність у закладах освіти призначених осіб, відповідальних за організацію роботи з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності, з питань пожежної безпеки;

- динаміка частки закладів освіти, у яких використовуються автоматизовані інструменти контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет;

- стан розроблення у закладах освіти протоколів безпеки, правил поведінки та алгоритмів дій у разі настання надзвичайних ситуацій, подій, нещасних випадків із учасниками освітнього процесу;

- стан організації роботи щодо забезпечення підвищення кваліфікації педагогічними працівниками з питань надання домедичної допомоги;

- стан організації роботи щодо створення психологічно комфортного середовища для учасників освітнього процесу та надання психосоціальної підтримки і допомоги.

Результати констатувального етапу стали передумовою для розробки Програми моніторингу щодо якості організації безпечного освітнього простору в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти Тернопільської області на період 2024-2026 років.

Мета моніторингу: виявити та відстежити тенденції щодо забезпечення безпекових умов в освітньому процесі закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти в умовах воєнного стану, визначити чинники, що впливають на організацію безпечного освітнього процесу, виявити проблемні питання, що потребують першочергового вирішення.

Завдання моніторингу:

- визначити стан облаштування в закладах освіти захисних споруд та їх відповідність вимогам чинного законодавства;

- з'ясувати стан організації та періодичність проведення у закладах освіти оглядів приміщень, території, спортивних майданчиків на предмет дотримання вимог безпечного освітнього середовища;

- визначити стан організації роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, цивільного захисту;

- визначити стан забезпечення охорони та функціонування систем оповіщення в закладах освіти;

- визначити частку закладів освіти, у яких використовуються інструменти контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет;

- виявити чинники, що впливають на стан забезпечення закладів освіти якісним медичним обслуговуванням;

- виявити чинники, що впливають на стан забезпечення у закладах освіти психологічно комфортного середовища для учасників освітнього процесу;
- розробити рекомендації за результатами моніторингового дослідження.

Об'єкти моніторингу:

- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу;
- освітні та управлінські процеси в закладі(ах) освіти;
- матеріально-технічні, нормативно-правові, навчально-методичні умови здійснення освітньої та управлінської діяльності;
- стан організації освітнього процесу в закладах освіти.

II. Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

- суб'єкт, який проводить моніторинг – управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області;
- суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу – Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області; Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності у Тернопільській області.

III. Індикатори

Стан облаштування в закладах освіти захисних споруд та забезпечення їх відповідності чинним вимогам

- частка закладів освіти, які працюють за очною, дистанційною та змішаною формами організації освітнього процесу, їхня динаміка; причини роботи закладів освіти за дистанційною чи змішаною формами;
- частка закладів освіти, забезпечених захисними спорудами;
- розподіл облаштованих споруд у закладах освіти за типами;
- відповідність місткості захисних споруд кількості здобувачів освіти та працівників закладів освіти;
- частка учасників освітнього процесу, задоволених санітарно-гігієнічними умовами в захисних спорудах, рівнем їх облаштування та доступності;
- причини, які перешкоджають проведенню занять під час перебування в укриттях.

Стан організації та проведення оглядів приміщень, території, спортивних майданчиків на предмет дотримання вимог безпечного освітнього середовища

- періодичність здійснюваних оглядів;
- наявність розпорядчих документів, якими визначаються періодичність оглядів та призначаються відповідальні особи;
- прийняття управлінських рішень за результатами проведених оглядів;
- рівень задоволення учасників освітнього процесу безпековими умовами навчання і праці в закладах освіти.

Стан організації роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, цивільного захисту

- частка закладів освіти, де призначені відповідальні особи створені комісії з питань надзвичайних ситуацій та евакуації;

- частка учасників освітнього процесу, ознайомих зі складом комісій та відповідальними особами;

- стан організації навчання і перевірки знань посадових осіб закладів освіти з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту;

- частка закладів освіти, у яких розроблено інструкції щодо дій персоналу в разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій (подій), інструкції щодо дій персоналу в разі пожежі, плани евакуації;

- частка закладів освіти, у яких розроблено та оприлюднено протоколи безпеки, алгоритми дій, правила поведінки у випадках виникнення надзвичайних ситуацій (подій), пожежі, під час евакуації до укриттів, під час перебування в укриттях;

- частка учасників освітнього процесу, ознайомих з інструкціями та алгоритмами дій;

- стан організації та проведення у закладах освіти навчань, інструктажів, заходів щодо відпрацювання практичних навичок та здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації.

Стан забезпечення охорони та функціонування систем оповіщення в закладах освіти

- розподіл основних каналів інформації, що сповіщають учасників освітнього процесу про настання надзвичайних ситуацій (подій);

- частка закладів, у яких працюють системи оповіщення про настання надзвичайних ситуацій (подій) (у т.ч. адаптовані для осіб з порушенням слуху і зору).

- частка закладів освіти, у яких встановлено комплекси тривожної сигналізації, системи відеоспостереження, організовано пропускний режим;

- частка закладів освіти, у яких наявні сторожі;

- частка закладів освіти, у яких охорона відсутня, або забезпечується лише черговими працівниками.

Стан застосування інструментів Інтернет-безпеки у закладах освіти

- частка закладів освіти, у яких використовуються автоматизовані інструменти контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет;

- частка закладів освіти, у яких встановлене сучасне антивірусне обладнання;

- стан організації у закладах освіти роботи з інформування, попередження та мінімізації негативного впливу онлайн-ризиків на здобувачів.

Стан забезпечення закладів освіти медичним обслуговуванням

- частка закладів освіти, у яких наявний медичний працівник (за основним місцем роботи, за сумісництвом);

- стан організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань надання домедичної допомоги;

- частка закладів, у яких розроблено алгоритми дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу.

Стан забезпечення психологічно комфортного середовища для учасників освітнього процесу та надання психосоціальної підтримки і допомоги

- частка закладів освіти, у яких налагоджене функціонування психологічної служби;
- рівень відчуття психологічного комфорту в закладах здобувачами освіти (у т.ч. тими, хто належать до категорій внутрішньо переміщених осіб, осіб з особливими освітніми потребами);
- частка учасників освітнього процесу, які відчують потребу в проведенні заходів психоемоційного розвантаження.

IV. Вид моніторингу

Зовнішній, регіональний.

V. Методи проведення моніторингу

- опитування (анкетування педагогічних працівників, здобувачів освіти, їхніх батьків; інтерв'ювання керівників закладів освіти);
- спостереження за освітнім середовищем та освітньою діяльністю у закладах освіти;
- аналіз документації закладів освіти, їх засновників;
- аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності.

VI. Принципи проведення моніторингу

- 1) науковість і методична обґрунтованість;
- 2) об'єктивність;
- 3) відповідність меті й завданням;
- 4) системність;
- 5) відкритість знеособлених результатів та інформації на рівні області, районів, територіальних громад;
- 6) закритість інформації про персональні результати учасників моніторингу на локальному рівні (щодо класів, закладів освіти, окремих населених пунктів).

VII. Учасники моніторингу

- 1) заклади дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти;
- 2) здобувачі загальної середньої та позашкільної освіти віком від 14 років (далі - здобувачі освіти);
- 3) керівники закладів освіти та педагогічні працівники;
- 4) батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

VIII. Форми проведення моніторингу

- безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження за освітнім середовищем, інтерв'ювання);
- опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (анкетування в електронній формі за допомогою Google-форм та/або IAS EvaluEd);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, оприлюдненої на офіційних вебсайтах, статистичної інформації).

ІХ. Інструменти, що будуть застосовані під час моніторингу

– для онлайн анкетування використовуються: опитувальник для керівників закладів освіти, анкети для педагогічних працівників закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти, анкети для батьків здобувачів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти, анкети для здобувачів освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти віком від 14 років;

– для спостереження за освітнім середовищем використовується форма вивчення під час спостереження за освітнім середовищем закладу освіти;

– для проведення інтерв'ю з керівником під час відвідування закладів використовується форма інтерв'ю з керівником закладу освіти.

Анкетування учасників освітнього процесу проводиться відповідно до норм і вимог Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2020 року № 54 у терміни, визначені графіком відповідного циклу моніторингу, та відповідно до вибірки закладів освіти, затвердженої відповідним наказом управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області.

Безпосереднє одержання інформації від учасників дослідження проводиться шляхом відвідування моніторинговими групами закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти. Вибірка територіальних громад, закладів освіти, а також персональний склад моніторингових груп затверджується відповідним наказом управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області.

Зазначені вище накази управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області оприлюднюються не пізніше, ніж за десять днів до початку відповідного циклу моніторингу.

Х. Визначення результатів моніторингу

Визначення результатів моніторингу здійснюється на основі обробки та узагальнення інформації, отриманої за результатами анкетування учасників освітнього процесу, спостереження за освітнім середовищем, інтерв'ювання керівників закладів освіти, вивчення документації, оприлюдненої на офіційних вебсайтах, та статистичної інформації. Інформування про результати моніторингу здійснюється шляхом оприлюднення посилання на інформаційно-аналітичні звіти на офіційному сайті Державної служби якості освіти України, сторінці управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області у мережі Facebook, а також за допомогою інших доступних каналів комунікації.

ХІ. Цикли моніторингу та основні етапи проведення

Моніторинг проводиться періодично за такими циклами:

- I цикл – 2023/2024 навчальний рік;
- II цикл – 2024/2025 навчальний рік;
- III цикл – 2025/2026 навчальний рік.

Основними етапами проведення моніторингу є:

- 1) проведення констатувального етапу в 2022/2023 навчальному році;
- 2) визначення мети та завдань моніторингу;
- 3) розроблення інструментарію моніторингу;

- 4) формування вибірки дослідження;
- 5) проведення онлайн опитування педагогічних працівників, здобувачів освіти, їхніх батьків;
- 6) проведення спостереження за освітнім середовищем та інтерв'ювання керівників закладів освіти;
- 7) аналіз та узагальнення результатів моніторингу;
- 8) підготовка та оприлюднення звітів за результатами окремих циклів моніторингу;
- 9) підготовка та оприлюднення узагальненого звіту за результатами моніторингу;
- 10) підготовка та оприлюднення рекомендацій за результатами моніторингу.

Графік проведення констатувального етапу моніторингу в 2022/2023 навчальному році та узагальнення його результатів:

№	Заходи	Відповідальні виконавці	Терміни виконання
1.	Розроблення інструментарію моніторингу	УДСЯО, ГУ ДСНС	14.04.2023
2.	Консультації щодо використання інструментарію	УДСЯО, ГУ ДСНС	15.05.2023
3.	Формування вибірки для проведення онлайн анкетування учасників освітнього процесу та очного відвідування закладів освіти	УДСЯО	15.05.2023
4.	Підготовка та затвердження наказу про проведення констатувального етапу моніторингу	УДСЯО	19.05.2023
5.	Погодження керівників закладів освіти на участь у констатувальному етапі моніторингу	УДСЯО	22.05.2023
6.	Проведення онлайн анкетування керівників закладів освіти, педагогічних працівників, здобувачів та їхніх батьків	УДСЯО	09.06.2023
7.	Проведення очного вивчення стану організації безпечного освітнього середовища в закладах освіти	УДСЯО, ГУ ДСНС	22.06.2023
8.	Аналіз та узагальнення результатів анкетування та відвідування закладів освіти	УДСЯО	27.06.2023

9.	Оприлюднення звіту за результатами констатувального етапу моніторингу	УДСЯО	30.06.2023р.
----	---	-------	--------------

Графік проведення I циклу моніторингу в 2023/2024 навчальному році та узагальнення його результатів:

№	Заходи	Відповідальні виконавці	Терміни виконання
1.	Формування вибірки для проведення онлайн анкетування учасників освітнього процесу та відвідування закладів освіти	УДСЯО	Березень 2024р.
2.	Підготовка та затвердження наказу про проведення I циклу моніторингу	УДСЯО	01.04.2024
3.	Погодження керівників закладів освіти на участь у I циклі моніторингу	УДСЯО	10.04.2024
4.	Проведення онлайн анкетування керівників закладів освіти, педагогічних працівників, здобувачів та їхніх батьків	УДСЯО	Квітень 2024р.
5.	Аналіз та узагальнення результатів анкетування	УДСЯО	До 10 травня 2024р.
6.	Проведення очного вивчення стану організації безпечного освітнього середовища в закладах освіти	УДСЯО, ГУ ДСНС	Травень – червень 2024р.
7.	Аналіз та узагальнення результатів відвідування закладів освіти	УДСЯО	До 25 червня 2024р.
8.	Оприлюднення звіту за результатами I циклу моніторингу	УДСЯО	До 30 червня 2024р.

Графік проведення II циклу моніторингу в 2024/2025 навчальному році та узагальнення його результатів:

№	Заходи	Відповідальні виконавці	Терміни виконання
1.	Формування вибірки для проведення онлайн анкетування учасників освітнього процесу та відвідування закладів освіти	УДСЯО	Березень 2025р.

2.	Підготовка та затвердження наказу про проведення II циклу моніторингу	УДСЯО	До 01 квітня 2025р.
3.	Погодження керівників закладів освіти на участь у II циклі моніторингу	УДСЯО	До 10 квітня 2025р.
4.	Проведення онлайн анкетування керівників закладів освіти, педагогічних працівників, здобувачів та їхніх батьків	УДСЯО	Квітень 2025р.
5.	Аналіз та узагальнення результатів анкетування	УДСЯО	До 10 травня 2025р.
6.	Проведення очного вивчення стану організації безпечного освітнього середовища в закладах освіти	УДСЯО, ГУ ДСНС	Травень – червень 2025р.
7.	Аналіз та узагальнення результатів відвідування закладів освіти	УДСЯО	До 25 червня 2025р.
8.	Оприлюднення звіту за результатами II циклу моніторингу	УДСЯО	До 30 червня 2025р.

Графік проведення III циклу моніторингу в 2025/2026 навчальному році та узагальнення його результатів:

№	Заходи	Відповідальні виконавці	Терміни виконання
1.	Формування вибірки для проведення онлайн анкетування учасників освітнього процесу та відвідування закладів освіти	УДСЯО	Березень 2026р.
2.	Підготовка та затвердження наказу про проведення III циклу моніторингу	УДСЯО	До 01 квітня 2026р.
3.	Погодження керівників закладів освіти на участь у III циклі моніторингу	УДСЯО	До 10 квітня 2026р.
4.	Проведення онлайн анкетування керівників закладів освіти, педагогічних працівників, здобувачів та їхніх батьків	УДСЯО	Квітень 2026р.
5.	Аналіз та узагальнення результатів анкетування	УДСЯО	До 10 травня 2026р.
6.	Проведення очного вивчення стану організації безпечного	УДСЯО, ГУ ДСНС	Травень – червень 2026р.

	освітнього середовища в закладах освіти		
7.	Аналіз та узагальнення результатів відвідування закладів освіти	УДСЯО	До 25 червня 2026р.
8.	Оприлюднення звіту за результатами III циклу моніторингу	УДСЯО	До 30 червня 2026р.
9.	Оприлюднення узагальненого звіту за результатами моніторингу	УДСЯО	До 15 липня 2026р.
10.	Оприлюднення рекомендацій за результатами моніторингу	УДСЯО	До 01 серпня 2026р.

Начальник управління
Державної служби якості освіти
у Тернопільській області

Наталія МОРАВСЬКА